

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 286/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Fruity Apple s. r. o., Abovská 39, Košice, IČO 44 049 846, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a iným zásahom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 138/2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Fruity Apple s. r. o. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Fruity Apple s. r. o., Abovská 39,

Košice, IČO 44 049 846 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a iným zásahom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 138/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v napadnutom konaní na strane žalobcu, kam nastúpila namiesto predchádzajúceho žalobcu [REDACTED] (ďalej aj „predchádzajúci žalobca“)]. Predmetom konania je zaplatenie sumy 589 391,22 € s príslušenstvom. Žalobu podal pôvodný žalobca [REDACTED] (ďalej aj „pôvodný žalobca“) a okresný súd o nej rozhodol 8. januára 2010 vydaním platobného rozkazu č. k. 15 Rob 523/2009-38 (ďalej len „platobný rozkaz“). Žalovaný [Správa obecných lesov Švedlár (ďalej len „žalovaný“)] si platobný rozkaz prevzal 15. januára 2010. Právny nástupca žalovaného [obec Švedlár (ďalej aj „právny nástupca žalovaného“)] požiadal 28. júla 2016 o zrušenie platobného rozkazu, alternatívne žiadal o jeho opätovné doručenie, pretože mu platobný rozkaz nebol doručený do vlastných rúk. Argumentoval tým, že plná moc udelená osobe, ktorá prevzala platobný rozkaz v mene žalovaného, bola v čase prevzatia platobného rozkazu neplatná. Okresný súd 12. septembra 2016 doručil žalovanému (nie právnomu nástupcovi žalovaného, ako bolo žiadané) opätovne rovnopis platobného rozkazu, proti ktorému bol 23. septembra 2016 podaný odpor, v ktorom je právny nástupca žalovaného označený ako zriaďovateľ (sťažovateľka ďalej označuje právneho nástupcu žalovaného súčasne aj týmto názvom). Okresný súd uznesením sp. zn. 15 Cb 138/2016 z 18. októbra 2016 podaný odpor odmietol ako podaný oneskorene. Vychádzal z toho, že žalovaný prevzal platobný rozkaz 15. januára 2010 a odpor bol podaný až 23. septembra 2016, teda po 15-dňovej zákonom stanovenej lehote. Neskúmal platnosť plnej moci udelenej na preberanie zásielok. Proti uzneseniu, ktorým bol odpor odmietnutý, nebolo v zmysle poučenia okresného súdu možné podať odvolanie. Zriaďovateľ (právny nástupca žalovaného) sa napriek tomu odvolal, tvrdiac, že bol nesprávne poučený. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn.

3 Cob 169/2016 z 30. novembra 2017 rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na nezrozumiteľnosť, rozpornosť a nedostatok dôvodov rozhodnutia okresného súdu. Za rozporný a zmätočný považoval záver, keď po opakovanom doručení platobného rozkazu okresný súd vychádzal z doručenky z roku 2010 a v nadväznosti na tento fakt skonštatoval, že odpor bol podaný oneskorene. Podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa s tvrdeniami a listinnými dôkazmi vysporiadať, t. j. posúdiť, či došlo alebo nedošlo k účinnému doručeniu platobného rozkazu už v roku 2010, čo však okresný súd neurobil.

3. Následne okresný súd vydal uznesenie č. k. 15 Cb 138/2016-245 zo 14. novembra 2018, ktorým zrušil platobný rozkaz okresného súdu z 8. januára 2010 (I. výrok) a pokračoval v konaní s predchádzajúcim žalobcom ako právnym nástupcom a dedičom pôvodného žalobcu, ktorý zomrel počas konania (II. výrok).

4. [REDAKOVANÉ], s ktorým súd pokračoval v konaní, podaním z 13. februára 2019 prostredníctvom právnej zástupkyne požiadal o nápravu a opätovné doručenie uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Cob 169/2016 z 30. novembra 2017 s tým, že predmetné uznesenie nikdy nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, keďže nikdy nemohlo byť doručené pôvodnému žalobcovi z dôvodu jeho úmrtia. Súd konal so subjektom, ktorý už nemal procesnú subjektivitu, ktorá zanikla smrťou, keďže predmetné uznesenie nikdy nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, nebol ani súd prvej inštancie oprávnený na vydanie uznesenia 14. novembra 2018 pod sp. zn. 15 Cb 138/2016, ktorým zrušil platobný rozkaz. Zároveň [REDAKOVANÉ], navrhol, aby súd opätovne doručil uznesenie krajského súdu z 30. novembra 2017 sp. zn. 3 Cob 169/2016, a to oprávnenej osobe, ktorou bola v súlade s podaním, ktoré bolo do konania doručené 4. decembra 2018, sťažovateľka. Predmetným podaním preukázal [REDAKOVANÉ], že pohľadávka, ktorá je predmetom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Cb 138/2016, bola sériou postúpení postúpená na sťažovateľku. Predchádzajúci žalobca navrhol zmenu účastníkov konania, ktorá bola pripustená uznesením okresného súdu č. k. 15 Cb 138/2016-294 z 12. marca 2019, doručeným sťažovateľke 19. marca 2019.

5. Okresný súd následne konal so sťažovateľkou bez toho, aby došlo k riadnemu doručeniu uznesenia krajského súdu z 30. novembra 2017 pod sp. zn. 3 Cob 169/2016, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie č. k. 15 Cb 138/2016-129 z 18. októbra 2016, ktorým okresný súd odmietol odpor, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Okresný súd pokračoval vo vykonávaní úkonov a vedení konania, vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa vo veci a nariadil termín predbežného prejednanie sporu. Predbežné prejednanie sporu sa uskutočnilo 19. decembra 2019 a tiež 31. januára 2020. Dňa 31. januára 2020 súd oznámil, že uznesenie krajského súdu bolo podľa doručienky doručené 28. marca 2018 oprávnenej osobe, a keďže v tom čase bol [REDAKOVANÉ] už mŕtvy, podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je súd toho názoru, že išlo o oprávnenú osobu na prevzatie uznesenia krajského súdu, a návrh na doručenie uznesenia krajského súdu zamieta.

6. Sťažovateľka poukazuje na to, že okresný súd rozhodol o vystúpení [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v čase, keď tento bol dávno mŕtvy, ale ani pokračovateľ v jeho živnosti už nejestvoval. Tento procesný postup súdu len potvrdzuje nezákonnosť jeho postupu a zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľky. Navyše, rozhodol o pokračovaní s [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], nie [REDAKOVANÉ] ktorému bolo predmetné uznesenie krajského súdu doručované, a teda je zrejmé, že tým len sám potvrdil, že uznesenie krajského súdu právoplatnosť nikdy nemohlo nadobudnúť.

7. Dňa 3. februára 2020 vydal okresný súd uznesenie sp. zn. 15 Cb 138/2016, ktorým rozhodol, že pokračuje v konaní na strane žalovaného s obcou Švedlár, IČO 00 329 681, Švedlár 87. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný bol príspevkovou organizáciou a jeho zriaďovateľom bola obec Švedlár. V zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov dňom zrušenia, t. j. 31. decembrom 2013 prešli práva a povinnosti žalovaného ako príspevkovej organizácie zo zákona na jeho zriaďovateľa, teda obec Švedlár. Aj keď vo výpise zo štatistického registra organizácii nie je vyznačený dátum zániku subjektu, je súd toho názoru, že zrušením žalovaného ako príspevkovej organizácie došlo priamo zo zákona k právnemu nástupníctvu na zriaďovateľa. V zmysle § 64 Civilného

sporového poriadku súd o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom môže rozhodnúť aj bez návrhu, preto vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia rozhodol tak, že v konaní pokračuje s právnym nástupcom žalovaného.

8. Sťažovateľka uvádza, že nemožno opomenúť ani to, že až uznesením z 3. februára 2020 okresný súd rozhodol, že pokračuje v konaní na strane žalovaného s obcou Švedlár, IČO 00 329 681, Švedlár 87. K zrušeniu žalovaného malo dôjsť k 31. decembru 2013, napriek tomu do vydania predmetného uznesenia o pokračovaní s obcou Švedlár, teda ďalších 7 rokov, bolo v predmetnej právnej veci konané s pôvodným žalovaným, na každom rozhodnutí súdu je za žalovaného označená Správa obecných lesov Švedlár. Rovnako tak podania uskutočnené protistranou boli podávané v mene žalovaného Správa obecných lesov Švedlár napriek tomu, že išlo už o neexistujúci subjekt, ktorý nemal žiadne procesné práva a povinnosti, preto nemohol byť stranou sporu v tomto konaní. Taktiež žalovanému Správe obecných lesov boli doručované všetky rozhodnutia v tejto veci a písomností, ktoré preberal právny zástupca. Dokonca aj keď došlo k opätovnému doručeniu platobného rozkazu, predmetný platobný rozkaz prebral žalovaný Správa obecných lesov Švedlár prostredníctvom splnomocnenca 12. septembra 2016, aj keď už bol zrušený. Dokonca aj odpor z 21. septembra 2016 bol podaný Správou obecných lesov Švedlár (v písomnom podaní je síce uvedená obec Švedlár, ale len ako zriaďovateľ, nie ako strana sporu).

9. Podľa názoru sťažovateľky došlo uvedeným procesným postupom okresného súdu k porušeniu jej označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

10. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základne právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v právnej veci pod sp. zn. 15 Cb/138/2016 a iným zásahom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní pod sp. zn. 15 Cb/138/2016, porušené boli.

2. Zakazuje Okresnému súdu Spišská Nová Ves pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľky a prikazuje Okresnému súdu Spišská Nová Ves, aby obnovil stav pred ich porušením.

3. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,00 €, ktoré je Okresný súd Spišská Nová Ves povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Spišská Nová Ves je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 3.869,83 € na účet právnej zástupkyne sťažovateľky... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. “

II.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

19. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

20. V právnej veci sťažovateľky sa súdne konanie po vrátení veci krajským súdom nachádza v štádiu prvoinštančného konania, v ktorom môže uplatniť všetky procesné oprávnenia, ktoré jej priznáva Civilný sporový poriadok vrátane prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, práva na riadne opravné prostriedky a tiež práva využiť prípadne aj mimoriadne opravné prostriedky proti právoplatnému rozhodnutiu, pokiaľ by bolo v jej neprospech a naďalej by zastávala názor, že postupom v jej veci konajúcich všeobecných súdov došlo k porušeniu jej ústavou a dohovorom garantovaných práv.

21. Napokon sťažovateľke nič nebráni, aby v budúcnosti napadla sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy aj konečné rozhodnutie, ktoré bude v jej právnej veci vydané, t. j. rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktoré jej zákon na ochranu jej práv účinne poskytuje, a to v prípade, ak dospeje k záveru, že v dôsledku tohto rozhodnutia boli porušené jej ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantované práva alebo slobody.

22. Ústavný súd už viackrát vo svojej doterajšej judikatúre vyslovil, že nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ neskončeného súdneho konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľky až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09). Rovnako ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ich namietané porušenie tvorí základ sťažovateľkou navrhovaného petitu, pozn.) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

23. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistil, že sťažovateľka sa ochrany svojich základných práv a slobôd môže domôcť využitím jej dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu